

Farklı Gelişim Döneminde Çocuğu Olan Babaların Çocuk, Anne ve Baba Metaforlarının İncelenmesi

Ali Can Başay¹

Ayşe Belgin Aksoy²

Type/Tür:

Research/Araştırma

Received/Geliş Tarihi:

June 5/5 Haziran 2017

Accepted/Kabul Tarihi: November
3/3 Kasım 2017

Page numbers/Sayfa No: 328–347

Corresponding

Author/İletişimden Sorumlu

Yazar: a.can.basay@gmail.com

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication. / Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright© 2017 by Cumhuriyet University, Faculty of Education. All rights reserved.

Öz

Bireylerin çeşitli olay, olgu ve kişilerle ilgili sahip oldukları bilişsel yapılar, onlar hakkında geliştirdikleri duygu, düşünce ve davranışları da şekillendirmektedir. Bu bilişsel yapıların çok çeşitli ortamlarda geçirilen yaşantılarla oluşturulması söz konusu olmakla birlikte, kültürün en önemli öğelerinden biri olan aile bu yapıların oluşturulmasında temel bir rol üstlenmiştir. Benzer biçimde, insanların anne, baba ve çocuk kavramları hakkındaki bilişsel yapıları, aile üyeleriyle ilgili geliştirilen tutum ve rolleri de şekillendirmektedir. Bu araştırmada, farklı gelişim döneminde çocuğu olan babaların, çocuk, anne ve baba kavramına ilişkin bilişsel yapıları metaforlar aracılığıyla belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Ankara Yenimahalle’de bir kamu kurumunda çalışan ve farklı gelişim dönemlerinde çocuğu olan 48 babaya (12; 6-24 ay, 12; 36-72 ay, 12; 7-12 yaş ve 12; 13-18 yaş), demografik bilgilerin yer aldığı bir bilgi formu ile “çocuk... gibidir, çünkü...” “anne... gibidir, çünkü...” ve “baba... gibidir, çünkü...” sorularının yer aldığı bir form yöneltilmiştir. Araştırma sonucuna göre babaların çocuk, anne, baba kavramlarına ilişkin metaforları incelendiğinde, 6-24 ay ve 36-76 ay aralığında çocuğu olan babaların çocuk algısını en fazla soylu/kurtarıcı çocuk, anne algısını en fazla büyütüp yetiştirme rolü ve baba algısını en fazla koruyuculuk rolü çerçevesinde, 7-12 yaş ve 13-18 yaş çocuğu olan babaların ise çocuk algısını en fazla soylu/kurtarıcı çocuk ve masum çocuk, anne algısını idare etme/yönetme rolü, baba algısını ekonomik geçim sağlama ve dayanak/destek olma rolleri çerçevesinde yansıttıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk algısı, annelik rolü, babalık rolü, metafor, gelişim dönemleri

Suggested APA Citation/Önerilen APA Atıf Biçimi:

Başay, A., C., ve Aksoy, A., B. (2017). Farklı gelişim döneminde çocuğu olan babaların çocuk, anne ve baba metaforlarının incelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 6(3), 328-347.

¹Uzman, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Ankara/Türkiye
Expert, General Directorate of Migration Management, Ankara/Turkey
e-mail: a.can.basay@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6027-954X>

²Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Ankara/Türkiye
Prof. Dr., Gazi University, Faculty of Education, Ankara/Turkey
e-mail: ayse1961@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2675-855X>

An Examination of Metaphors of Fathers with Children in Different Periods of Development on Child, Mother and Father

Abstract

The cognitive structures that people have about various events, phenomena and people shape the development of feelings, thoughts and behaviors about them. The cognitive structures are composed in a various contexts; however, the family, one of the most important element of the culture, has played a fundamental role in the formation of these. Similarly, the cognitive structures of people about the concepts of mother, father and child also shape the development of attitudes and roles related to family members. In this research, cognitive structures of fathers with children in different developmental periods regarding the concepts of child, mother and father were tried to be determined through metaphors. To this end, a form including demographic information along with a form including statements such as "child is like/similar..., because...", "mother is like/similar..., because..." and "father is like/similar..., because..." was given to 48 fathers with children at different developmental periods (12: 6-24-month olds, 12: 36-72-month olds, 12: 7-12-year olds and 12: 13-18-year olds) and who work in a public institution in Yenimahalle, Ankara. As a result, when the metaphors of fathers with children in different periods of development were analysed, it was observed that the fathers who have 6-24-month and 36-72-month old children mostly expressed the perception of child within the framework of noble/savior child, the perception of mother within the framework of expected nurturing role, and the perception of father within the framework of protective role. On the other hand, the fathers who have 7-12 and 13-18 year-old children mostly expressed the perception of child within the framework of noble/savior child, the perception of mother within the framework of managing/guidance role and the perception of father within the framework of learner and supportive roles.

Keywords: Perception of childhood, mother's role, father's role, metaphors, developmental periods

Giriş

Bireylerin içinde yetiştiği sosyokültürel bağlam, belli başlı konularda iyi, güzel ve doğru gibi ahlaki yargıları ile ebeveynlik uygulamaları üzerinde etkilidir. Kültürel yapı, yaşamın erken dönemlerinden itibaren üyelerine çeşitli cinsiyet rollerinin yüklenmesine aracılık eder. Kadın ve erkeğin evlilik sonrası geliştirmesi beklenen roller olan anne ve babalığa yüklenen anlamlar, içinde yaşanan kültürün yapısı ile karşılıklı etkileşim içindedir. Kültür, bir yandan anne-babaların ebeveynlik tutumlarına ve çocuğun gelişimine doğrudan etki ederken bir yandan da anne babalık uygulamaları kültürü oluşturur (Kağıtçıbaşı, 2012a, s. 61; Kağıtçıbaşı, 2012b, s. 184; Rubin, 1998, s. 611-613). Anne-babalığa yüklenen anlamlar ve roller, kültürden kültüre farklılaşır ve en iyi çocuk yetiştirme yolunun nasıl olacağına ilişkin tutumları şekillendirir.

Anne ve babanın ebeveynlik davranışlarının temel ögesi olan çocuk, içinde yetiştiği aile ve kültürel yapının ayrılmaz bir parçasıdır. Anne-babaların çocuk ile kuracakları etkileşim örüntüsü, henüz bebek doğmadan bebeğe ilişkin inanç ve beklentiler çerçevesinde oluşmaya başlar. Çocuklar hakkındaki inançlar, onların netür uygulamalarla karşı karşıya kalacağına bir göstergesidir. Sorrin (2005, s. 12-18), tarihsel süreç içerisinde çocuklukla ilgili 10 anlayışın farklı dönemlerde hâkim olduğunu, bu anlayışların çocukların nasıl algılandığı, anlamlandırıldığı ve onlara nasıl davranılacağına bir göstergesi olduğunu belirtmiş ve çocukluk anlayışlarını;

masum çocuk, soylu/kurtarıcı çocuk, kötü çocuk, kartopu gibi büyüyen çocuk, kontrol edilemeyen çocuk, minyatür yetişkin, eğitimini sürdüren yetişkin, eşya olarak görülen çocuk, mağdur çocuk ve sosyal aktör/katılımcı çocuk biçiminde sınıflandırmıştır. Bu anlayışlar çocuğun içinde yetiştiği toplumdaki değerini yansıtmasının yanı sıra, içinde yaşanılan toplumun kültürel yapısı ve çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemi özellikleri çerçevesinde şekillenmektedir.

Her gelişim evresi çocukta çeşitli bilişsel, duyuşsal, fizyolojik değişim ve gelişim meydana getirir. Erken dönemde ebeveyn çocuk etkileşimi ve birlikte geçirilen süreler daha fazla iken, çocuğun büyüüp özerkleşmesi ile bu süre gitgide azalmaktadır. Doğum ile birlikte başlayan ebeveyn-çocuk ilişkileri erken dönemde duyarlı bakım ve temel ihtiyaçların giderilmesi doğrultusunda şekillenir ve ebeveyn-çocuk ilişkilerinde ebeveyn daha aktif ve etkilidir. Erken çocukluk ve ilk çocukluk döneminde ise ebeveynler çocuğun özerkliğini destekleyerek çocuk için güvenli bir dayanak olma görevi üstlenir (Huston ve Ripke, 2006, s. 422). Orta ve geç çocuklukta kontrol bir miktar çocuğa geçer ve ebeveyn çocuk ilişkilerinde akademik başarı daha önemli hale gelmeye başlar. Ergenlik döneminde ise çocuklar kendilerini ailelerinden ayırırlar ve tamamıyla özerk bir dünyaya doğru hareket ederler (Berk, 2013, s. 674; Santrock, 2012, s.329; Temel ve Aksoy, 2016, s. 113). Bu değişimler ebeveyn çocuk arasındaki etkileşimi farklılaştırır.

Çocuğun gelişim dönemine göre ihtiyaçlarının farklılaşması ve meydana gelen değişimler, ebeveyn-çocuk etkileşimini içinde yaşanılan toplumun kültürel yapısı çerçevesinde değişime uğratarak anne ve babaların rollerinin çeşitlenmesine ve çocuk ile ilgili uygulamalara katılım miktarının farklılaşmasına neden olur. Öte yandan anne ve babaların çocuk büyütme ve yetiştirmeye katılım miktarı ve niteliğinde önemli biçimsel farklılıklar vardır (Parke, 2002, s. 29). Babaların katılımı ve babaya yüklenen roller çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemi ile birlikte kültürel olarak değişkenlik göstermektedir. Bu rollerde bulunan biçimsel farklılıklar kültürel yapı ve çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemi ile ilgilidir.

Çocuk yetiştirmede annenin rolü ve çocuk bakımına katılımı baba katılımına nazaran daha geniş çerçeveyi kapsamakla birlikte, anne rollerini araştırmacıların detaylı sınıflandırma yoluna gitmediği görülmektedir. Bununla birlikte geleneksel toplumlarda annelik, çocuğun temel ihtiyaçlarını giderme ve bakımını sağlamayı içeren ve kadınlarda doğuştan var olduğu kabul edilen bir roldür. Fakat Rubin (1984:38), anneliğin içgüdüsel olduğu anlayışına karşı çıkmış ve annelik rolünün kadının kendi geçmişi ile gelişmekte olan çocukla etkileşimi sonucu oluştuğunu ifade etmiştir. Barnard ve Solchany (2002, s. 13-19) ise, anneliğin rollerini; izleme ve gözetim, büyütüp yetiştirme ve duyarlı bakım sağlama biçiminde sınıflandırmış ve bu kavramların her gelişim döneminde farklı biçimlerde ortaya çıkan şemsiye kavramlar olduğunu ifade etmiştir.

Doğrudan ve dolaylı biçimlerde çocuk gelişiminde önemli bir yerde bulunmasına rağmen babalar, yirminci yüzyılın ikinci yarısına kadar bu alanda ihmal edilmiştir (Lamb, 2002, s. 96-99). Fakat günümüzde babaların özellikle çocuk yetiştirmeyle ilgili her türlü uygulamaya doğrudan katılımının önemi daha fazla kabul görmektedir. Baba katılımı ile ilgili araştırmalar babanın yokluğunun olumsuz etkisi ve varlığının olumlu etkileri ile baba katılımının niteliğine odaklanmaktadır. Ekonomik geçimi sağlamayı ele alan tek boyutlu babalık rolü artık önemini yitirmiş,

çocuğun bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimini desteklemeyi içeren çok boyutlu baba katılımının önemi artmıştır (Halle, 1999, s.1). Babalık rolleri arkadaşlık, bakım sağlama, eş, koruyucu, model olma, disiplin etme, öğretmen olma ve ekonomik geçimi sağlama biçiminde sınıflandırılabilir (Lamb ve LeMonda, 2004, s. 3-5).

Toplumlarda evliliğe yüklenen anlamlarda meydana gelen değişim, çocuk ve anne-baba olmaya yüklenen anlamların da değişime uğramasına katkı sağlamıştır. Kadının çalışma hayatına dâhil olması ve ekonomik güç elde etmesi babanın evin geçimini sağladığı, annenin ise evin işleri ve çocuk bakımıyla ilgilendiği geleneksel rolleri değiştirmiştir (Kuzucu, 2011, s. 79-80). Çocuk ile ilgili inanç ve beklentiler, ebeveyn-çocuk etkileşiminin hem çocuğu hem de ebeveyni şekillendirici doğası, kültürel yapı, toplumsal değişim ve çocuğun içinde bulunduğu gelişim dönemi özellikleri çocuğun maruz kalacağı yetiştirme uygulamalarını dinamik bir biçimde yönlendirir. Bu nedenle bu araştırma farklı gelişim döneminde çocuğa sahip babaların çocuk, anne ve baba kavramlarına ilişkin algılarında, farklılık olup olmadığının belirlenmesi açısından önemli görülmektedir.

Alan yazın incelendiğinde; ebeveynlerin çocuk ile ilgili metaforik algılarına ilişkin çalışmaların var olduğu görülmüş (Ercan, 2014; Pesen 2015; Ünal, Erdoğan ve Demirhan, 2016), ancak farklı gelişim döneminde çocuğu olan babaların çocuk, anne ve baba kavramına ilişkin metaforik algılarının incelendiği herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu doğrultuda toplumumuzda anne, baba ve çocuk algısının metaforlar yoluyla farklı gelişim dönemlerinde çocuğu bulunan babalardan elde edilmesi amaçlanmış ve aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 6-24 ay, 36-72 ay, 7-12 yaş, 13-18 yaş gelişim döneminde çocuğu bulunan babaların, çocuk kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar nelerdir? Bu metaforlar hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır?
- 6-24 ay, 36-72 ay, 7-12 yaş, 13-18 yaş gelişim döneminde çocuğu bulunan babaların, anne kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar nelerdir? Bu metaforlar hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır?
- 6-24 ay, 36-72 ay, 7-12 yaş, 13-18 yaş gelişim döneminde çocuğu bulunan babaların, baba kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar nelerdir? Bu metaforlar hangi kavramsal kategoriler altında toplanmaktadır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma babaların çocuk, anne ve baba kavramlarına yönelik bilişsel çerçevelerini ortaya çıkarmak amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji (olgu bilim) yönteminin kullanıldığı bir çalışmadır. Fenomenoloji çalışması, birkaç kişinin bir kavram ya da fenomenle ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamını tanımlayarak derinlemesine bir anlayış kazanılmasını amaçlar (Patton, 2014, s. 104; Cresswell, 2016, s. 77). Belli bir grubun bir kavram ile ilgili anlayışını belirleyebilmek için metaforlar kullanılabilir. Metaforlar bir kavrama ilişkin bireylerin duygu, düşünce ve olası davranışları hakkında fikir sahibi olmamızı sağlar (Collins ve Green, 1990, s. 72).

Katılımcılar

Araştırmanın çalışma grubunu Ankara ili Yenimahalle ilçesinde bir kamu kurumunda görev yapan 6-24 ay aralığında çocuğu olan 12, 36-72 ay aralığında çocuğu olan 12, 7-12 yaş çocuğu olan 12, 13-18 yaş çocuğu olan 12 olmak üzere, toplam 48 baba oluşturmuştur. Araştırmaya katılan babaların yaş ortalaması 37'dir. Babaların 3'ü ilkokul, 2'si ortaokul, 4'ü lise, 3'ü ön lisans, 30'u lisans ve 6'sı yüksek lisans mezunudur. Katılımcıların çocukları 6 ay ile 18 yaş aralığındadır ve 24'ü kız, 24'ü erkektir. 18 katılımcının eşi çalışmakta, 30 katılımcının eşi ise çalışmamaktadır.

Araştırmaya katılan 6 baba çocuğunun doğum öncesi hazırlıklarına katılmadığını, 3 baba çocuk doğmadan önce çocuğuna hazırlık amacıyla çocuklar ile ilgili kitap okuduğunu ifade etmiştir. 39 baba ise doğum öncesi hazırlıklara katıldığını ve katılımlarının, doktor kontrolleri, bebek odasının hazırlanması ve mobilya alımı, bebeğin temel ihtiyaçlarının karşılanması (mama, biberon, puset, beşik, oyuncak, giysi alımı) biçiminde olduğunu ifade etmiştir.

6-24 ay aralığında çocuğu olan babalar, çocuklarına haftalık ortalama 1718 dakika (870 dakika oyun, eğlence, sohbet, 848 dakika ise bakım, besleme), 36-72 ay aralığında çocuğu olan babalar haftalık ortalama 1020 dakika (615 dakika oyun, eğlence, sohbet, 405 dakika ise bakım besleme), 7-12 yaş aralığında çocuğu olan babalar haftalık ortalama 1135 dakika (560 dakika oyun, sohbet, eğlence, 575 dakika bakım, besleme, ders çalıştırma), 13-18 yaş aralığında çocuğu olan babalar ise haftalık ortalama 507 dakika (221 dakika oyun, eğlence, sohbet, 285 dakika bakım, besleme, ders çalıştırma) birebir etkileşime girerek vakit ayırdığını belirtmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, babalara ilişkin bazı bilgileri içeren demografik bilgi formu ile babaların çocuk, anne, baba kavramlarına ilişkin algılarını belirlemek amacı ile "çocuk.....gibidir, çünkü.....", "anne..... gibidir, çünkü.....", "baba.....gibidir, çünkü....." cümlelerinin bulunduğu iki form kullanılmıştır. Babalardan önce demografik bilgi formunu doldurmaları, daha sonra diğer formdaki cümleleri tamamlamaları istenmiştir. Çalışma her bir baba ile ayrı gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara konu ile ilgili açıklama yapılmış ve bir olumlu bir de olumsuz metaforu yansıtan örnek verilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada içerik analizi yöntemlerinden betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz yöntemi bazı kurallar çerçevesinde elde edilen verilerin kategorize edilmesini, nitel verilerin nicel hale dönüştürülerek yeni anlamlar çıkarılmasını sağlar (Büyüköztürk, 2010, s. 250; Öğülmüş, 1991, s. 215-217; Yıldırım ve Şimşek, 2016, s. 246-248).

Bir konu hakkında ifade edilmiş bir metaforu anlamamanın en uygun yolu, metafor kelimesinin açıklamasının detaylı incelenmesine bağlıdır. Mevcut araştırmada babalar tarafından ifade edilen metaforlar aynı olsa bile, metafor açıklamalarının farklı anlamlara sahip olması nedeniyle açıklamaları neden farklı kategorilere yerleştirilmesi söz konusu olmuştur.

Katılımcılara dağıtılan formlardan geri dönenler numaralandırılmıştır. Farklı gelişim dönemlerinde birden fazla çocuğu olan babalara özellikle hangi gelişim dönemindeki çocuğunu düşünerek sorulara cevap verdiği hakkında bilgi alınmış,

aynı gelişim döneminde birden fazla çocuğu bulunan babalara bu prosedür uygulanmamıştır. Bu araştırmada sadece açıklamalarla birlikte üretilen metaforlar değerlendirmeye alınmıştır. Bu sebeple geri dönen dört form, metaforun açıklanmaması veya eksik bırakılması nedeniyle araştırma kapsamı dışına çıkarılmıştır.

Daha sonra babalardan alınan demografik bilgiler ile çocuk, anne, baba kavramına ilişkin üretilen metaforlar incelenerek Excel ortamına aktarılmış ve ilgili alan yazından yararlanılarak nitel veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu doğrultuda, babaların çocuk metaforları için verdikleri yanıtlar, Sorrin (2005, s.12-18) tarafından kavramsallaştırılan 10 çocukluk anlayışı, anne metaforlarına yönelik yanıtları Barnard ve Solchany (2002, s. 13-19) tarafından kavramsallaştırılan 3 annelik rolü, baba metaforları ise Lamb ve LeMonda (2004, s. 3-5) tarafından kavramsallaştırılan 8 babalık rolü açısından incelenmiştir.

Öncelikle katılımcıların metaforları kodlanmış ve ayıklanmıştır. İlk olarak metafor kelimesi daha sonra metafor açıklaması araştırmacılar tarafından ayrı ayrı incelenmiştir. Metafor ve açıklamalarından daha önce belirlenen kategoriler altına yerleştiremeyenler için araştırmacılar tarafından yeni kategoriler oluşturulmuştur. Araştırmacılar tarafından çocuk kategorisi altında "olumsuz imaj", anne kategorisi altında "fedakarlık-iyilik kaynağı olma", "idare etme-yönetme", "dayanak-destek olma", "sevgi-mutluluk-huzur kaynağı olma" ve baba kategorisi altında "dayanak-destek olma", "fedakarlık-zorluklara göğüs germe", "idare etme-yönetme" ve "çocuk bakımında anneye yardımcı olma" kategorileri geliştirilmiştir. Daha sonra metafor ve açıklamaları iki araştırmacı tarafından tekrar incelenmiştir. İnceleme sonucunda her iki araştırmacının sonuçları karşılaştırılmış ve Miles ve Huberman'ın (1994, s. 64) formülü (Güvenirlik = görüş birliği / görüş birliği + görüş ayrılığı) kullanılarak araştırma güvenirliği sağlanmıştır. Araştırmacıların çocuk metaforlarına ilişkin bulgularının güvenirliğinin .95, anne metaforlarına ilişkin güvenirliğin .90 ve baba metaforlarına ilişkin güvenirliğin .88 olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Üç farklı kategorideki metafor sonuçları bir bütün olarak değerlendirildiğinde araştırma güvenirliğinin .91 olduğu görülmektedir.

Bu araştırmanın sonuçları, Ankara Yenimahalle'de bir kamu kurumunda görev yapan ve gönüllülük ilkesi çerçevesinde araştırmaya katılan babalardan metafor formu ile demografik bilgi formu aracılığıyla elde edilen bulguları kapsamaktadır. Babaların demografik bilgi formunda verdiği yanıtların doğru olduğu kabul edilmiştir.

Bulgular

Babaların Çocuk Algılarına İlişkin Bulgular

Farklı gelişim dönemlerinde çocuğu olan babaların çocuk metaforlarına ilişkin bulgular Tablo 1.'de verilmiştir.

Tablo 1
Çocuk Algısını Yansıtan Metaforlar ve Frekansları

Kategoriler	6-24 ay (f)	36-72 ay (f)	7-12 yaş (f)	13-18 yaş (f)
Soylu/ Kurtarıcı Çocuk	Altın Top (1)			Su (1)*
	Çikolata (1)	Hayat (1)		Güneş (1)
	Evin Neşesi (1)	Huzur Sevinç (1)		Arzulanan Bir Varlık (1)
	Çelikten Bir Halat (1)	Cennet Meyvesi (1)	Su (1)*	Hayat (1)
	Pınar (1)	Tomurcuk (1)		Tiyatro (1)
Eğitimine Devam Eden Yetişkin	Yetişen Ağaç (1)	Ağacın Meyvesi (1)		Meyve Ağacı (1)
	Devlet (1)	(1) Meşakkatli Bir Meyve (1)	-	Çiçek (1)*
	Ağaç (1)			
Mülk Olarak Görülen Çocuk	Meyve (1)	Sanat Eseri (1)	Meyve (2)	
			Gelecek (1)	-
Masum Çocuk			Oyuncak (1)	
	Cennet (1)	Melek (4)	Çiçek (4)	Melek (2)
	Çiçek (1)*		Yeni Bilgisayar (1)	Çamurdan Çömlek (1)
			Melek (1)	Su (1)*
Olumsuz İmajlar			Hamur (1)	
	-	Rüya (1)	-	Pinpon Topu (1)

*Açıklamaları nedeniyle farklı kategorilere yerleştirilen metaforlar

Tablo 1’de, 6-24 ay aralığında çocuğu olan babaların en fazla; 6 metaforla soylu/kurtarıcı çocuk, 36-72 ay aralığında çocuğu olan babaların 4’er metaforla soylu/kurtarıcı çocuk ve masum çocuk, 7-12 yaş aralığında çocuğu olan babaların 7 metaforla masum çocuk ve 13-18 yaş aralığında çocuğu olan babaların ise 5 metaforla masum çocuk anlayışına sahip olduğu görülmektedir.

Babaların çocuk algılarına ilişkin metafor örnekleri. Farklı gelişim dönemlerinde çocuğu olan babaların çocuk kavramına ilişkin metaforik algılarını yansıtan cümle örnekleri, çocukların gelişim dönemleri doğrultusunda kategorize edilerek aşağıda verilmiştir.

6-24 ay aralığında çocuğu bulunan babaların çocuk metaforlarına ilişkin örnekler. *Soylu (Kurtarıcı) çocuk anlayışı.* Altın Top gibidir, *çünkü* hem değerlidir, hem de oynadıkça tüm stresini alır. Çikolata gibidir, *çünkü* yedikçe mutluluk hormonu artar ve yaşama bağlılığını artırır. Evin Neşesi gibidir, *çünkü* insanı üzgün zamanında bile güldürür. Çelikten Bir Halat gibidir, *çünkü* anne ve babayı sağlam bir zemine oturtur. Pınar gibidir, *çünkü* etrafa hayatı sevgiyi ve muhabbeti dağıtır. Güneş gibidir, *çünkü* enerji ve neşe kaynağıdır.

Eğitimine devam eden yetişkin anlayışı. Ağaç gibidir, *çünkü* yetişmesi, büyümesi ve gelişmesi bakıcısına bağlıdır. Devlet gibidir, *çünkü* onu nasıl yönetirsen o kadar kendine yeter hale gelir. Yetişen Ağaç gibidir, *çünkü* çocuğumuzdan istediğimiz ahlaki, sosyal ve kültürel kriterleri göstermesi için çocuğumuza eğitim veririz.

Masum çocuk anlayışı. Çiçek gibidir, *çünkü* ne verilirse onu dışarı yansıtır, karakteri ona göre oluşur. Cennet gibidir, *çünkü* normalde başka bir insanın yaptığı şey zoruna giderken, onun yaptığı kötü bile olsa zoruna gitmez.

Eşya (Mülk Olarak Görülen) çocuk anlayışı. Meyve gibidir, *çünkü* hayata dair birçok şeyin neticesi ve özüdür.

36-72 ay aralığında çocuğu olan babaların çocuk metaforlarına ilişkin örnekler. *Soylu (Kurtarıcı) çocuk anlayışı.* Hayat gibidir, *çünkü* insana yaşama sevinci katar. Huzur ve sevinç gibidir, *çünkü* eve gittiğinde huzur ve sevinç kaynağı ve yaşama sevincidir. Cennet Meyvesi gibidir, *çünkü* Allah'ın bizlere bahşettiği bir nimettir. Tomurcuk gibidir, *çünkü* çocuk baharın gelmesi gibidir, bahar gelince insanın içine neşe dolar, çocukta böyledir, neşelendirir.

Masum çocuk anlayışı. Melek gibidir, *çünkü* masumdur, saftır, içi dışı birdir. Melek gibidir, *çünkü* masum, zararsız, temiz ve saftır. Melek gibidir, *çünkü* büyüyene kadar, cinsiyet ayrımı yapamazsınız, günahsız ve masumdurlar. Melek gibidir, *çünkü* ağlayınca üzülürsün o mutlu olunca mutlu olursun o temiz ve masumdur.

Eğitimine devam eden yetişkin anlayışı. Ağacın Meyvesi gibidir, *çünkü* ağacın en dikkat çeken, en değerli, en çok emeğe ve sabra ihtiyaç duyan en çok övünülecek veya yerinilecek yeridir. Meşakkatli Bir Meyve gibidir, *çünkü* sabır ve emek ister fakat olgunlaşınca tat alırsınız.

Eşya (Mülk Olarak Görülen) çocuk anlayışı. Sanat Eseri gibidir, *çünkü* bugüne kadar yaptığım en güzel şeydir.

Olumsuz anlayışa ilişkin metaforlar. Rüya gibidir, *çünkü* rüyada her şey güzeldir, ancak uyanınca gerçek olmadığını, her şeyin güzel olmadığını anlarsın.

7-12 yaş aralığında çocuğu olan babaların çocuk metaforlarına ilişkin örnekler. *Masum çocuk anlayışı.* Çiçek gibidir, *çünkü* baktıkça için açılır, neşelenirsin. Çiçek gibidir, *çünkü* fazla ilgi şımartır, az ilgi soldurur. Çiçek gibidir, *çünkü* ilgi ve bakım gerektirir, sorumlulukları fazladır. Çiçek gibidir, *çünkü* narin güzel ve saftır, bir melek gibidir. Yeni Bilgisayar gibidir, *çünkü* ona ne verirseniz onu işler ve kaydeder ve size istediğinizi verir. Melek gibidir, *çünkü* her şeyiyle masumdur, çocuk temiz ve saftır, her şeye değer. Hamur gibidir, *çünkü* anne ve babanın iyi veya kötü yönde yoğurmasıyla şekillenir ve büyür.

Eşya (Mülk Olarak Görülen) çocuk anlayışı. Oyuncak gibidir, *çünkü* hem eğlendirir, hem güldürür hem de neşelidir. Gelecek gibidir, *çünkü* ilerde işlerimi yürütecektir. Meyve gibidir, *çünkü* toprağa dikilen ağaç meyveyi verir, ağaç aile, ağacın ürünü olan meyve ise çocuktur. Meyve gibidir, *çünkü* herkes meyveli ağaca heveslenir.

Soylu (Kurtarıcı) çocuk anlayışı. Su gibidir, *çünkü* insanın hayatını uzatır, onlarla oynamak zaman geçirmek, birlikte uyumak insana mutluluk verir.

13-18 yaş aralığında çocuğu olan babaların çocuk metaforlarına ilişkin örnekler. *Soylu (Kurtarıcı) çocuk anlayışı.* Su gibidir, *çünkü* hayatınızda değer verdiğiniz ve olmadığı zaman yokluğunu içinizde bir eksiklik olarak acı duyabileceğiniz bir varlıktır. Güneş gibidir, *çünkü* olduğu yer her zaman aydınlıktır. Arzulanan Bir Varlık gibidir, *çünkü* çocuk her evin istediği, ailenin devamı, şenlik kaynağı olması gereken bir şeydir. Hayat gibidir, *çünkü* anne ve baba olma duygusunu yaşatır, çok değerli kutsal bir hediyedir. Tiyatro gibidir, *çünkü* konuşmaları ve sorularıyla bizi güldürür ve eğlendirir.

Masum çocuk anlayışı. Melek gibidir, *çünkü* günahı yoktur, sade ve masumdur. Çamurdan çömlek gibidir, *çünkü* istediğiniz şekle sokabilirsiniz. Melek gibidir, *çünkü* ağlayınca üzülürsün o mutlu olunca mutlu olursun o temiz ve masumdur. Su gibidir, *çünkü* suyu kirletmek ve temiz bırakmak, suyun akışına yön vermek, anne ve babanın elindedir.

Eğitimine devam eden yetişkin anlayışı. Meyve Ağacı gibidir, *çünkü* ona ne kadar sağlıklı ve düzgün bakarsanız topluma faydalı bir nesil vermiş olursunuz. Çiçek gibidir, *çünkü* çocuklara iyi bir eğitim verilirse çocuklar çiçek gibi büyür fakat kötü bir eğitim verilirse çürür ve solar.

Olumsuz anlayışa ilişkin metaforlar. Pinpon Topu gibidir, *çünkü* ne zaman, nerede, ne yapacağı belli olmaz.

Babaların Anne Algılarına İlişkin Bulgular

Farklı gelişim dönemlerinde çocuğu olan babaların anne metaforlarına ilişkin bulgular Tablo 2.'de verilmiştir.

Tablo 2

Anne Algısını Yansıtan Metaforlar ve Frekansları

Kategoriler	6-24 ay (f)	36-72 ay (f)	7-12 yaş (f)	13-18 yaş (f)
<i>İzleme-Gözetim</i>	-	-	Evin kapısı (1) Melek (1)*	Kalkan (1)
<i>Büyütme Yetiştirme</i>	Eğitim Yuvası (1) Hizmetkar (1) Toprak (2)*	Bahçe (1) Gelecek (1) Ağacın Gövdesi ve Dalları (1) Fidan (1)	Melek (1)* Toprak (1)* Öğretmen (1)	Can/ruh (1) Çömleğe şekil veren zanaatkar (1)
<i>Duyarlı Bakım Sağlama</i>	-	Makine (1) Gül (1)	Toprak (1)*	-
<i>Fedakarlık İyilik Kaynağı Olma</i>	Melek (1)*	Melek (1)*	Toprak (1)*	Cennet (2) Toprak (1)* Robot (1)
<i>Dayanak/ Destek Olma</i>	Evin Çatısı (1) Ağaç (1)	Vatan (1) Ev/Yuva (1)	Ruh Eşim/İkizim (1)	Telefon (1)
<i>Sevgi/ Mutluluk/ Huzur Kaynağı Olma</i>	Ampul (Lamba) (1) Deniz (1)	-	Güneş (1)*	İlaç (1)
<i>İdare Etme/ Yönetme</i>	İçişleri Bakanı (1) Güneş (1)* Arı (1)	Tarifi Mümkün Olmayan Değer (1)	Toprak (1)* Evin temeli (1)	Güneş (1)* Evin Direği (1) Derleyip Toparlayan Bir Güç (1)
<i>Olumsuz Algılar</i>	-	Televizyon (1) Ay (1)	Tablo (1)	-

*Açıklamaları nedeniyle farklı kategorilere yerleştirilen metaforlar

Tablo 2’de, 6-24 ay aralığında çocuğu olan babaların anne algısını en fazla; büyütüp yetiştirme ve idare etme/yönetme rolleri açısından, 36-72 ay aralığında çocuğu olan babaların büyütüp yetiştirme ve duyarlı bakım sağlama rolleri açısından, 7-12 yaş aralığında çocuğu olan babaların büyütüp yetiştirme ve idare etme/yönetme rolleri açısından, 13-18 yaş aralığında çocuğu olan babaların ise sevgi/fedakârlık/iyilik kaynağı olma ve idare etme/yönetme rolleri açısından yansıttığı görülmektedir.

Babaların anne algılarına ilişkin metafor örnekleri. Farklı gelişim dönemlerinde çocuğu olan babaların anne kavramına ilişkin metaforik algılarını yansıtan cümle örnekleri, çocukların gelişim dönemleri doğrultusunda kategorize edilerek aşağıda verilmiştir.

6-24 ay aralığında çocuğu olan babaların anne metaforlarına ilişkin örnekler. *Büyütüp-Yetiştirme.* Eğitim Yuvası gibidir, *çünkü* çocuk nasıl ki okulda bir şeyler öğrenir, annesinden de bir şeyler öğrenir, anne çocuğun temel öğretmenidir. Hizmetkâr gibidir, *çünkü* çocuğun her şeyiyle o ilgilenir, her dakikasını çocuğuna ayırır. Toprak gibidir, *çünkü* ne kadar verimli olursa fidanları ona göre yetişir ve ne kadar geniş olursa o kadar alanı süsler. Toprak gibidir, *çünkü* çocuğu her türlü maddi ve manevi tehditlere karşı sarıp sarmalar, bünyesinde onu besler.

İdare etme-yönetme. İçişleri Bakanı gibidir, *çünkü* evinizin tüm iç işlerini siz bir şey yapmadan halleder, sizin ve çocuğunuzun güveni için elinden gelen her türlü tedbiri almaya gayret eder. Güneş gibidir, *çünkü* ışığıyla ailesini aydınlatır. Arı gibidir, *çünkü* gerek ailesi gerekse de ev işleri konusunda durmaksızın çalışması ve sonuç olarak aileyi bir arada tutar.

Fedakârlık-İyilik kaynağı. Melek gibidir, *çünkü* her zaman iyilik yapar ve hiçbir zaman kötülük düşünmez.

Dayanak/Destek noktası. Evin Çatısı gibidir, *çünkü* sığınacak tek kapıdır. Ağaç gibidir, *çünkü* korunması, sevilmesi ve desteklenmesi gerektir.

Sevgi-Mutluluk-Huzur kaynağı. Ampul (Lamba) gibidir, *çünkü* anne ailede ne kadar neşeli, mutlu ve huzurlu olursa, oluşan ailenin huzuru ve neşesi olur. Deniz gibidir, *çünkü* huzur bulduğum yerdir.

36-72 ay aralığında çocuğu olan babaların anne metaforlarına ilişkin örnekler. *Büyütüp yetiştirme.* Bahçe gibidir, *çünkü* çocukları onun için bir çiçektir. Gelecek gibidir, *çünkü* annesiz çocuk ve ev hep yarım kalmıştır. Ağacın Gövdesi ve Dalları gibidir, *çünkü* gövdesi ile meyvenin yetişmesine en çok emeği veren ve meyvenin ortaya çıkması ve meyvenin olgunlaşp her türlü tehlikelerden korunması uğrunda kendisini feda etmekten çekinmeyen en önemli parçasıdır. Fidan gibidir, *çünkü* çocuğun bakımı ve büyümesi için elinden gelen her şeyi yapar.

Duyarlı bakım sağlama. Makine gibidir, *çünkü* her şeyi dakikası dakikasına yapması gerekir ve çocuğu ile ilgili hiçbir şeyi eksik bırakmaması lazımdır. Gül gibidir, *çünkü* anne bir ailenin en çok sırtında yükü olan, tüm ilgi ve ihtiyaçlarına karşı güçlü birisidir.

Dayanak-Destek olma. Vatan gibidir, *çünkü* her zaman onda yerin vardır. Ev/Yuva gibidir, *çünkü* çocuk ve baba ile anneye sığınır.

İdare etme-yönetme. Tarifi Mümkün Olmayan Değer gibidir, *çünkü* hayatın her anında ve her alanında mevcuttur, anne yılmaz, bıkmaz ve yorulmaz, gecesini gündüzüne katarak ailesini ayakta tutar.

Fedakârlık-İyilik kaynağı. Melek gibidir, *çünkü* hayal ettiğin her şeyi en güzel şekilde yansıtır.

Olumsuz imaj. Televizyon gibidir, *çünkü* çok ve gereksiz konuşur. Ay gibidir, *çünkü* sadece parlayan güzel taraflarını gösterir, rol yapar, evliliğin ilerleyen yıllarında gerçek taraflarını gösterir.

7-12 yaş aralığında çocuğu olan babaların anne metaforlarına ilişkin örnekler.
Büyütüp yetiştirme. Melek gibidir, *çünkü* çocuğunu büyütür, gece gündüz demeden onunla ilgilenir. Toprak gibidir, *çünkü* çocukların yetişmesinde doğrudan katkısı vardır. Öğretmen gibidir, *çünkü* doğduğundan beri varlığını hissettirir.

Duyarlı bakım sağlama. Toprak gibidir, *çünkü* ilgi ve sevgisinin büyük çoğunluğunu çocuklarına verir ve onların ihtiyaçlarını karşılar.

İzleme ve gözetim. Evin Kapısı gibidir, *çünkü* anne evin koruyucusudur, evin kapısı olmazsa hızlı girer. Melek gibidir, *çünkü* evimi ve çocuklarımı koruyup kollar.

İdare etme-yönetme. Toprak gibidir, *çünkü* evin çekip çevireni ve bereketidir. Evin Temeli gibidir, *çünkü* anne olmadığı zaman evin temeli olmaz, ev çöker, aile düzeni bozulur.

Fedakârlık-İyilik kaynağı. Toprak gibidir, *çünkü* çocuğuna ve ailesine karşı her şeyini verir.

Sevgi-Mutluluk-Huzur kaynağı. Güneş gibidir, *çünkü* annenin varlığı insanı sarar ve sıcaklık verir.

Dayanak-Destek noktası olma. Ruh Eşim/ikizim gibidir, *çünkü* bana çok benzer, her şeyde aynı düşünür ve birbirimize destek oluruz.

Olumsuz imaj. Tablo gibidir, *çünkü* ona bakmak zorundasındır, onu atıp satamazsın.

13-18 yaş aralığında çocuğu olan babaların anne metaforlarına ilişkin örnekler.
Büyütüp yetiştirme. Can/ruh gibidir, *çünkü* onun varlığı ve evlatlarına olan varlığı hayatta en önemli şeydir, anne olmadan evlat için hayat bir boşluktan ibarettir, Çömleğe Şekil Veren Zanaatkâr gibidir, *çünkü* istediği malzemeyi iyi ve kötü şekle sokabilir.

İzleme ve gözetim. Kalkan gibidir, *çünkü* çocuklarını her şeye karşı savunur.

İdare etme-yönetme. Güneş gibidir, *çünkü* anne olmayınca ocak kapanır, baca tütmez, aileyi bir arada tutan annedir. Evin Direği gibidir, *çünkü* her şey onan sorulur, yani evin işleri ve diğer konularda paylaşım yapar. Derleyip Toparlayan Bir Güç gibidir, *çünkü* anne sürekli korur ve kollar, karşılıksız sever ve bıkmadan usanmadan verir.

Fedakârlık-İyilik kaynağı. Cennet gibidir, *çünkü* anneler cefakâr ve çilekeştir, anneler daha yapıcı ve sıcaktır. Cennet gibidir, *çünkü* sevdikçe cennetin kapıları açılır. Toprak gibidir, *çünkü* toprak kötü şeyleri gizler, anne de eşi ve çocuğundan gelen olumsuz özellikleri yok sayar ve ona katlanır. Robot gibidir, *çünkü* eşine, çocuğuna bakar, kendi hasta olsa bile ailesi ile ilgilenir, öncelik ailesindedir.

Sevgi-Mutluluk-Huzur kaynağı. İlaç gibidir, *çünkü* her zaman tedavi edici bir yönü vardır.

Dayanak/Destek noktası. Telefon gibidir, *çünkü* ondan vazgeçemezsiniz, sürekli yanınızda olsun istersiniz, yokluğu hissedilir.

Babaların Baba Algılarına İlişkin Bulgular

Farklı gelişim dönemlerinde çocuğu olan babaların baba metaforlarına ilişkin bulgular Tablo 3.'te verilmiştir.

Tablo 3

Baba Algısını Yansıtan Metaforlar ve Frekansları

<i>Kategoriler</i>	<i>6-24 ay (f)</i>	<i>36-72 ay (f)</i>	<i>7-12 yaş (f)</i>	<i>13-18 yaş (f)</i>
<i>Koruyuculuk</i>	Şemsiye (1) Toprak (1) Kartal (1) Koruma (1) Ağaç (1)*	Kalkan (2) Asker (1) Güneş (1) Evin Çatısı (1) Evin Çatısı ve Kolonu (1)	Güneş (1) Çatı (1)	Öğretmen (1)
<i>Dayanak-Destek Olma</i>	Çınar Ağacı (4) Evin Her şeyi (1)	Ağaç (1)* Dağ (1)	Güç (1) Kök Salmuş Bir Ağaç (1)	Çınar (1)* Kale (2) Dağ (1) Ağaç (1)*
<i>Ekonomik Geçimi Sağlama</i>	-	Evin Direği (1)* Toprak (1)*	Makine (2)* Vefalı Bir Dost (1) İşçi (1)	Meyve Bahçesi (1) Para Kazanan Makine (1)*
<i>Fedakârlık/Zorluklara Göğüs Germe</i>	Karınca (1)	Binanın Temeli (1)	Çınar (1)*	-
<i>İdare Etme/Yönetme</i>	-	Ağacın Kökü (1)	Evin Direği (1)* Saksı (1)	Organizatör/ Planlayıcı (1) Gölge (1)
<i>Model Olma</i>	Fener ve Ayna (1)	-	-	İdol (1)
<i>Disiplin Etme</i>	-	-	-	Ateş (1)
<i>Çocuk Bakımında Anneye Yardımcı Olma</i>	-	-	Toprak (1)*	-

*Açıklamaları nedeniyle farklı kategorilere yerleştirilen metaforlar

Tablo 3'de, 6-24 ay çocuğu olan babaların baba algısını en fazla; 5'er metaforla koruyuculuk ve dayanak/destek noktası olma açısından, 36-72 ay aralığında çocuğu olan babaların 6 metaforla koruyuculuk rolü açısından, 7-12 yaş aralığında çocuğu olan babaların 5 metaforla ekonomik geçimi sağlama rolü açısından, 13-18 yaş aralığında çocuğu olan babaların ise 5 metaforla dayanak/destek noktası olma rolü açısından yansıttıkları görülmektedir.

Babaların baba algılarına ilişkin metafor örnekleri. Farklı gelişim dönemlerinde çocuğu olan babaların baba kavramına ilişkin metaforik algılarını yansıtan cümle örnekleri, çocukların gelişim dönemleri doğrultusunda kategorize edilerek aşağıda verilmiştir.

6-24 ay aralığında çocuğu olan babaların baba metaforlarına ilişkin örnekler. *Dayanak-Destek noktası olma.* Çınar Ağacı gibidir, çünkü meyve vermese de gölgesi yeter. Çınar Ağacı gibidir, çünkü baba her zorluğa katlanır, sırtını yaslayacağın, güveneceğin kişidir, gölgesinde dinlenirsin. Çınar Ağacı gibidir, çünkü her daim gölgesinde güvende olunan yerdir. Evin Her şeyi gibidir, çünkü o olmazsa aile olmaz, Çınar Ağacı gibidir, çünkü gölgesinde bekleyen herkesi serinletir.

Koruyuculuk. Şemsiye gibidir, çünkü ailenin koruyucusu ve kollayıcısıdır. Toprak gibidir, çünkü ağaç ve meyve için varlığından bir şeyleri feda eden ancak karşılığında ölümsüzleşen bir olgudur. Kartal gibidir, çünkü dıştan gelen tehditlere karşı ailesini savunur. Koruma gibidir, çünkü işe gitse bile çocuğu ve eşi aklındadır. Sürekli onların yanında olmak ister, onları korur ve gözetir. Ağaç gibidir, çünkü gölgesi ile etrafına sığınılacak yer sağlar.

Model olma. Fener ve Ayna gibidir, çünkü baba yolun aydınlatılmasını sağlar ve çocuk babanın davranışlarını takip eder.

Fedakârlık-Zorluklara göğüs germe. Karınca gibidir, çünkü onun için her türlü imkânı sağlamak için karınca misali çabalar.

36-72 ay aralığında çocuğu olan babaların baba metaforlarına ilişkin örnekler. *Koruyuculuk.* Kalkan gibidir, çünkü dışardan gelen tehlikelere karşı çocuğu korur. Kalkan gibidir, çünkü yuvayı dışardan gelen tehlikelere karşı korur. Evin Çatısı ve Kolonu gibidir, çünkü baba koruyucu, kapsayıcı ve ailenin her türlü yükünü çeken kişidir. Evin Çatısı gibidir, çünkü baba koruyucu bir melektir. Evin çatısı olmazsa başına her şey gelebilir. Asker gibidir, çünkü evin koruyucusudur, ailenin bir ferdi olarak elinden ne gelirse onu yapar. Güneş gibidir, çünkü aile bireylerini kuşatır, ısıtır ve korur.

Dayanak-Destek noktası olma. Ağaç gibidir, çünkü gölgesinden ayrılmak istemezsin, sürekli arkanda ve yanında olsun istersin. Dağ gibidir, çünkü her zaman sırtını dayayabilirsin.

İdare etme-yönetme. Ağacın Kökü gibidir, çünkü ağacın gövdesinde, meyvenin ortaya çıkıp olgunlaşma aşamasının öncesinde, gövdesi ile köklerin rahat gelişebileceği yeri kendisi seçmek zorundadır.

Ekonomik geçimi sağlama. Toprak gibidir, çünkü fidanın ve tomurcuğun beslenmesi ve yetişmesi babaya bağlıdır. Baba çalışıp eşi ve çocuğuna bakmak zorundadır. Evin Direği gibidir, çünkü evini geçindirir, çocuklarının ve eşinin geçimini temin eder.

Fedakârlık-Zorluklara göğüs germe. Binanın Temeli gibidir, çünkü ailenin sağlam kalabilmesi için sağlam bir şekilde ayakta durması gerekir.

7-12 yaş aralığında çocuğu olan babaların baba metaforlarına ilişkin örnekler. *Ekonomik geçimi sağlama.* Vefalı Bir Dost gibidir, çünkü tüm geçimini sağlar. Çocuklarını karşılıksız olarak sever ve hiçbir beklentisi yoktur. Evin Direği gibidir, çünkü evi ayakta tutar. İşçi gibidir, çünkü çalışıp didinir ama beklediği kıymeti göremez. Makine gibidir, çünkü sürekli çalışır ve mücadele eder. Makine gibidir, çünkü nasıl bir fabrika sürekli ürün çıkarır baba da sürekli çalışmak zorundadır.

Dayanak-Destek noktası olma. Güç gibidir, çünkü her zaman ve her yerde yanındadır. Kök Salmış Bir Ağaç gibidir, çünkü çocuklar ve eş ağaç gibi sağlam olduğu için ona yaslanır.

Koruyuculuk. Güneş gibidir, *çünkü* aile bireylerini kuşatır ve korur. Çatı gibidir, *çünkü* ailesini eşini ve çocuklarını korur, kollar ve güven verir.

İdare etme-yönetme. Saksı gibidir, *çünkü* toprak su ve çiçeği (aileyi) bir arada tutar.

Çocuk bakımında anneye yardımcı olma. Toprak gibidir, *çünkü* anne ve baba kendinden verir, çocuk su ile verilen ürün gibi yetişir ve gelişir.

Fedakârlık-Zorluklara göğüs germe. Çınar gibidir, *çünkü* baba ataerkil toplumun odak noktasıdır, baba ailesine yaşadığı olumsuzlukları yansıtmamalıdır.

13-18 yaş aralığında çocuğu olan babaların baba metaforlarına ilişkin örnekler.

Dayanak-Destek noktası olma. Çınar gibidir, *çünkü* evlatlarına gelecek için her şeyi vermeye hazır ve evlatların bu hayatta tutunabilecekleri en önemli daldır. Kale gibidir, *çünkü* yıkılmaz, hep dik durur, ancak zamanla kaleyi yıkmadan içten fethederler. Kale gibidir, *çünkü* babalar insanın arkasında kale gibi durursa ve desteklerse insan kendine güven ve huzur duyar. Dağ gibidir, *çünkü* gölgesi yeter. Ağaç gibidir, *çünkü* babanın gölgesi yeter.

Ekonomik geçimi sağlama. Meyve Bahçesi gibidir, *çünkü* evinde yaşayan eşi ve çocuğuna meyve veren bir ağaçtır. Para Kazanan Bir Makine gibidir, *çünkü* evi geçindirmek zorundadır, evini geçindirmek için gerekiyorsa ek iş bile yapar.

İdare etme-yönetme. Organizatör/Planlayıcı gibidir, *çünkü* kendi yaşadığı olumsuz şeylere karşı çocuğunu korur ve yaşayamadığı şeyleri çocuğunun yaşamaması için çabalar. Gölge gibidir, *çünkü* baba ailenin lideridir, her şeyi düşünür, yapar, korur kollar ve kendisini sürekli sorumlu hisseder.

Koruyuculuk. Öğretmen gibidir, *çünkü* baba özverili bir biçimde ailesini korur ve kollar.

Disiplin edicilik. Ateş gibidir, *çünkü* baba iyi olursa ailesini hep sıcak tutar fakat kötü olursa aile yanar, derecesi iyi ayarlanan ateş ne yakar ne üşütür.

Model olma: İdol gibidir, *çünkü* çocuklar rol model olarak en çok babayı örnek alır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada farklı gelişim döneminde çocuğu bulunan babaların çocuk, anne ve baba kavramlarına ilişkin metaforik algılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların yaş ortalaması 37'dir ve çoğunluğu lisans mezunudur. 18 katılımcının eşi çalışmakta, 30 katılımcının eşi ise çalışmamaktadır. Araştırmaya katılan 6 baba çocuğunun doğum öncesi hazırlıklarına katılmadığını, 3 baba çocuk doğmadan önce çocuğuna hazırlık amacıyla çocuklar ile ilgili kitap okuduğunu ifade etmiştir. 39 baba ise doğum öncesi hazırlıklara katıldığını ve katılımlarının, doktor kontrolleri, bebek odasının hazırlanması ve mobilya alımı, bebeğin temel ihtiyaçlarının karşılanması biçiminde olduğunu belirtmiştir. Babaların çoğunluğu anneye bakım verici rolünü atfederken, kendilerine ise çocuk ve ailenin ekonomik geçimini sağlama ve finansal destek gibi konularda rol atfederler (Dinç, 2014, s. 36). Bu çerçevede babaların doğum öncesi hazırlıklarını çoğunlukla ekonomik kaynaklı olarak ifade etmesi doğum öncesi süreçte ekonomik rolleri görece kendilerine daha fazla atfetmeleriyle açıklanabilir.

Tüm babaların ortalama haftalık çocuğuyla birebir etkileşime girerek yaklaşık 1336 dakika geçirdiği, 6-24 ay çocuğu olan babalarda bu sürenin en fazla olduğu

(1718 dakika) görülmüştür. Baba-bebek etkileşiminin incelendiği diğer bir çalışmada da mevcut araştırma sonuçlarına paralel olarak 6 aylık çocuğu bulunan babaların çocuklarıyla günlük 3-4 saat geçirdiği ifade edilmiştir (Dinç, 2014, s. 35). Öte yandan mevcut araştırma sonuçlarına göre, çocukla birebir etkileşimde erken dönemde bakım besleme gibi davranışların süresinin daha fazla olduğu görülürken, ilerleyen dönemde oyun ve eğlenceye ayrılan sürenin daha da arttığı, ergenlik döneminde ise diğer gelişim dönemlerinde çocuğu olan babalara nazaran çocuklarıyla birebir etkileşime girme süresinin en az olduğu (507 dakika) görülmüştür. Bu duruma ergenlerin zamanlarının çoğunu kendileriyle ortak düşünce ve ilgilere sahip olan arkadaşlarıyla geçirmek istemeleri ve anne babalarından daha fazla özerkleşmeleriyle ilgili olduğu düşünülmektedir.

Farklı gelişim döneminde çocuğu olan babaların çocuk metaforları incelendiğinde; 6-24 ay, 36-72 ay ve 13-18 yaş aralığında çocuğu olan babaların soylu/kurtarıcı çocuk anlayışına, 7-12 yaş aralığında çocuğu olan babaların ise masum çocuk anlayışına daha fazla sahip olduğu görülmektedir. Çocuğun gelişim dönemine bağlı olarak, çocukla geliştirilen ilişkiler ve etkileşimin türü farklı gelişim döneminde çocuğu olan babaların aynı kategori içerisinde yer alan metaforlarına da yansımıştır. Örneğin; 6-24 ay ve 36-72 ay aralığında çocuğu olan babaların soylu/kurtarıcı çocuk anlayışını yansıtan metaforlarının daha çok çocukla kurulan yüzeysel ilişkileri gösteren tanımlamaları (çünkü...mutluluk ve sevinç kaynağıdır) içerdiği, 13-18 yaş aralığında ise çocuk ile geliştirilen derin etkileşimleri gösteren tanımlamaları (çünkü...yokluğu acı verir) içerdiği görülmektedir. Ercan (2014) ve Pesen'in (2015) çalışmalarında çocuğun ebeveynler tarafından "mutluluk kaynağı" ve "değerli bir varlık" olarak görülmesi mevcut çalışmanın anılan çalışmalarla benzer sonuçlara sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, 1973 yılında ülkemizde de gerçekleştirilen çocuğun değeri araştırması çerçevesinde, ülkemizde ebeveynlerin çocuğa atfettiği değerlerin büyük oranda faydacıl değerler olduğu (hem küçükken hem de yetişkinlikte, yetişkine sağladığı ekonomik yarar) sonucuna ulaşılmış, araştırma benzer bir biçimde 2003 yılında tekrarlanmış ve sonuç olarak psikolojik değerlerin oranının arttığı görülmüştür (Kağıtçıbaşı, 2012b, s. 150-169).

Ülkemiz; geleneksel ve bağımlılığı vurgulayan toplum yapısından, bağımsızlığı ve bireyciliği vurgulayan bir yapıya geçişi yaşamaktadır (Ahioglu-Lindeberg, 2012, s. 49). Toplumsal değişimlerin mevcut araştırmanın sonuçlarına yansıdığı görülmektedir. Mevcut çalışmanın 1973 yılında yapılan Çocuğun Değeri Araştırması sonucundan farklı olması ve 2003 yılında yapılan Çocuğun Değeri Araştırması ile benzer özellikler taşıması da buna örnek gösterilebilir. Bu değişime, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de çocuk haklarına ilişkin farkındalık çalışmalarının artması ve çocuk anlayışının tarihsel süreç içerisinde olumlu yönde değişime uğraması olduğu söylenebilir.

Ergenlik yıllarında bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bazı değişimler çerçevesinde ergenin ailesi ve arkadaşlarıyla olan iletişimi de çeşitlenmektedir (Bayhan ve Işıtan, 2010, s. 33). Çocuğun okul yaşamı ile ebeveynlerin akademik kaygılarının biraz daha ön plana çıkması ve gitgide artan özerklik te göz önünde bulundurulduğunda, çocuğun hayatını etkileyen tek odak nokta anne ve baba olmaktan çıkar ve öğretmen ve akranlar da bu etkileşim örüntüsü içine dahil olur. Mevcut araştırma sonuçlarına, çocuğun akranları, diğer yetişkinler ve dış dünya ile

etkileşimlerinin artması ve özerkleşmesinin, anne babaların çocuk üzerindeki doğrudan etkilerinin daha da azalmasının yansıdığı görülmektedir. Çünkü ergenlik döneminde çocuğu olan babaların diğer gelişim dönemlerinde çocuğu olan babalardan farklı olarak, anneye sevgi/fedakarlık/iyilik kaynağı olma ve idare etme/yönetme rollerini atfettikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Farklı gelişim döneminde çocuğu olan babaların anne metaforları incelendiğinde; 6-24 ay ve 7-12 yaş aralığında çocuğu olan babaların en fazla; büyütüp yetiştirme ve idare etme/yönetme, 36-72 ay aralığında çocuğu olan babaların; büyütüp yetiştirme ve duyarlı bakım sağlama ve 13-18 yaş aralığında çocuğu olan babaların ise; sevgi/fedakarlık/iyilik kaynağı olma ve idare etme/yönetme rolleri açısından anne algısını yansıttığı görülmektedir.

Farklı gelişim döneminde çocuğu olan babaların baba metaforları incelendiğinde ise; 6-24 ay çocuğu olan babaların en fazla; koruyuculuk ve dayanak/destek noktası olma, 36-72 ay aralığında çocuğu olan babaların; koruyuculuk, 7-12 yaş aralığında çocuğu olan babaların, ekonomik geçimi sağlama ve 13-18 yaş aralığında çocuğu olan babaların, dayanak/destek noktası olma rolü açısından baba algısını yansıttığı görülmektedir.

Hem kadının annelik rolü hem de erkeğin babalık rolü sosyal ve kültürel olarak inşa edilmektedir fakat kadına yüklenen annelik rolü erkeğin babalık rolünden daha kapsamlı ve daha detaylı özellikler içermektedir (Barclay, Everitt, Rogan, Schmeid ve Wyllie 1997, s. 719-721). Annelik rolleri denildiğinde ebeveynlik rollerinin bütünü akla gelmektedir. Fakat baba rolleri için bu durum geçerli değildir. Bu araştırmada, babaların doğum öncesi hazırlıklara katılımlarının türü ve niteliğinin genel olarak daha dolaylı özellikler gösterdiği (mobilya, bebek eşyası alımı vb.) ve ekonomik rollerle ifade edildiği anlaşılmıştır. Bu çerçevede mevcut araştırma sonuçlarının anneye atfedilen rollerin babaya atfedilen rollerden daha çeşitli ve bütüncül olması açısından alan yazına paralellik gösterdiği söylenebilir.

Kadın ve erkeğe yüklenen anlamların değişime uğraması toplumsal değişimler ve ait olunan kültürel yapı ile yakından alakalıdır. Sanayi sonrası toplumlarda kadının çalışma hayatına dâhil olması ve söz hakkının artması, aile ve evlilik anlayışı ile çocuk yetiştirmeye ilişkin sorumluluk paylaşımlarında bir değişim meydana getirirken, anne-baba rollerine ilişkin yüklenen anlamların farklılaşmasını sağlamıştır (Adak, 2011; Köse; 2012). Fakat mevcut araştırma sonuçları incelendiğinde, anne ve babaya atfedilen rollerin geleneksel ebeveynlik anlayışına paralel olduğu (anne büyütüp yetiştirme, idare etme/yönetme vb.) (baba koruyuculuk, ekonomik geçimi sağlama vb.) görülmektedir. Anne ve baba kavramlarına ilişkin metaforlarının geleneksel özellikler içermesi, araştırmaya katılan örnekleme eşi çalışmayan baba sayısının daha fazla olması ile açıklanabileceği gibi, babaların algılarına göre anne kavramının geleneksel özellikleri taşımaya devam etmesinin bir sonucu olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak, metaforlar ile demografik bulgular bütüncül olarak incelendiğinde, çocuğun içinde bulunduğu gelişim özelliklerinin babaların çocuk, anne ve baba kavramlarına ilişkin metaforik algılarına genel olarak yansıdığı görülmektedir.

Bu araştırmanın sonuçları, Ankara Yenimahalle'de bir kamu kurumunda görev yapan ve gönüllülük ilkesi çerçevesinde araştırmaya katılan babalardan

metafor formu ile demografik bilgi formu aracılığıyla elde edilen bulguları kapsamaktadır. Bu nedenle çalışma sonuçları araştırma yapılan örnekleme kapsamaktadır.

Çocuk, anne ve baba kavramlarının metaforik algılarına ilişkin çalışma yapacak araştırmacılar sadece baba-anne veya babalık/annelik kavramları çerçevesinde derinlemesine ve daha büyük örneklemler ile çalışma yapabilir ve ülkemizin kültürel ve coğrafi yapısını da göz önünde bulundurularak araştırma örneklemlerini farklılaştırabilir. Benzer bir biçimde katılımcıların eşlerinin ve/veya kendilerinin çalışıp çalışmama durumu ile çalıştığı işlerin niteliği açısından araştırmalarını çeşitlendirebilir.

Kaynakça

- Adak, N. (2011). Toplumun temel yapı taşı: Aile. S. Güçlü (Ed.), *Kurumlara sosyolojik bakış'ın içinde* (s. 27-62). İstanbul, Birey Kitabevi.
- Ahioğlu-Lindeberg, N., E. (2012). Çocuk yetiştirme açısından Türkiye'de çocukluğun tarihi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31 (1); 41-52.
- Barnard, K., E. and Solchany, J., E. (2002). Mothering. In Marc, H., Bornstein (Ed.), *Handbook of parenting* (Vol. 3) (pp. 3-26). Mahwah, New Jersey London: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.
- Barclay, L., Everitt, L., Rogan, F., Schmeid, V., and Wyllie, A. (1997). Becoming a mother: An analysis of women's experience of early motherhood. *Journal of Advanced Nursing*, 25 (4),719-728.
- Bayhan, P. ve Işitan, S. (2010). Ergenlik döneminde ilişkiler: akran ve romantik ilişkilere genel bakış. *Aile ve Toplum*, 5 (20); 33-44.
- Berk, L. (2013). *Çocuk gelişimi* (Çev: Ali Dönmez). Ankara: İmge Yayınevi.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara: PEGEM Yayınları.
- Creswell, J., W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri, Beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni* (3. Baskıdan çeviri) (Çev: Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir). Ankara: Siyasal Kitabevi
- Collins, E. C. and Green J. L. (1990). Metaphors: the construction of a perspective. *Theory into Practice*, 29 (2), 71-77.
- Dinç, Ş. (2014). Baba-bebek arasındaki bağlanma durumu ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Ercan, R. (2014). Anne babaların günümüzde sahip olduğu çocuk imgeleri. *International Journal of Social Science*, 30, 377-396. doi:10.9761/JASSS2587
- Halle, T. (1999). Information analyses The meaning of father involvement for children. *Children Trends Research Brief*, 1-5.
- Hutson, C., A., ve Ripke, N., M. (2006). Experiences in middle and late childhood and children's development. In Aletha, C., Hutson and Marika, N., Ripke (Eds.), *Developmental context in middle childhood* (pp. 409-434). New York: Cambridge Universty Press.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2012a). Kültür ve anababalık. M. Sayıl ve B. Yağmurlu (Ed.), *Anababalık: Kuram ve araştırma'nın içinde* (s. 61-79). İstanbul, Koç Üniversitesi Yayınları.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2012b). *Benlik, aile ve insan gelişimi, Kültürel psikoloji*. (3. Baskı). İstanbul: Koç Üniversitesi Yayınları.

- Kuzucu, Y. (2011). Değişen babalık rolü ve çocuk gelişimine etkisi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (35), 79-91.
- Köse, B. (2012). Geçmişten günümüze aile. Nursen Adak (Ed), *Değişen toplumda değişen aile'nin içinde* (s. 15-38). Ankara, Siyasal Kitabevi.
- Lamb, M. (2002). Infant-father attachments and their impact on child development. In Tamis Le Monda and Ntasha Cabrea (Eds.), *Handbook of father involvement multidisciplinary perspectives* (pp. 93-118). Mahwah, New Jersey London: Lawrence Erlbaum Associates, Pub-lishers.
- Lamb, M., and LeMonda, S., C. (2004). The role of the father: An introduction. In M. Lamb (Ed.), *The role of father in child development* (Vol. 4) (pp. 1-31). Hoboken, New Jersey: John Wiley and Sons.
- Miles, M. B., and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. London, United States of America: SAGE.
- Öğülmüş, S. (1991). İçerik çözümlemesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24 (1), 213-228.
- Parke, D., R. (2002). Fathers and families. In Marc, H.Bornstein (Ed.). *Handbook of parenting* (Vol. 3, pp. 29-72). Mahwah, New Jersey London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Patton, Q., P. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (3. Baskıdan çeviri). (Çev: Mesut Bütün, Selçuk Beşir Demir). Ankara: PEGEM Yayınları.
- Pesen, A. (2015). Ebeveynlerin "çocuk" kavramına yükledikleri metaforlar. *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 10 (15),731-748. doi:10.7827/TurkishStudies.8826
- Santrock, J. (2012). *Ergenlik*. (Çev: Didem Müge Siyez). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Sorin, R. (2005). Changing images of childhood-reconceptualising early childhood practice. *International Journal of Transitions in Childhood*, 1, 12-21.
- Rubin, R. (1984). *Maternal identity and the maternal experience*. New York: Springer.
- Rubin, K. (1998). Social and emotional development from a cultural perspective. *Developmental Psychology*, 4 (34), 611-615. doi: 10.1037/0012-1649.34.4.611
- Temel, F. ve Aksoy, B. A. (2016). *Ergen ve gelişimi yetişkinliğe ilk adım*. (4. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Ünal, D., Erdoğan D. ve Demirhan, E. (2016). Bilsen'de öğrenim gören çocukların anne ve babalarının üstün yetenekli çocuk kavramına dair metaforik algıları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5 (30), 266-274.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (10. Baskı) Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Summary

Introduction

The meanings attached to the concepts of mother, father and child shape the attitudes developed towards these roles. The aim of this study is to examine the perception of fathers with children in different developmental periods on children, mother and father through metaphors.

Method

In this research, phenomenology, one of the qualitative research designs was adopted. The phenomenology involves that the essence of experience from participants and detailed description of a central phenomenon (Patton, 2014; 104; Creswell, 2016; 77). The research group consisted of 48 fathers working in a public institution in Yenimahalle, Ankara (12: 6-24 months old, 12: 36-72 months old, 12: 7-12 years old and 12: 13-18 years old). The data obtained from the demographic information forms along with the metaphoric forms comprising of statements such as "child is like/similar because", "mother is like/similar because" and "father is like/similar because" and all those forms were developed by researchers. The metaphors used were firstly classified under the predetermined categories: child (Sorrin and Galloway, 2005; 12-18), mother (Barnard and Solchany, 2002;13-19) and father (Lamb and LeMonda, 2004; 3-5), and new categories were defined for the metaphors not falling into these categories. It was seen that the results obtained from this research were sufficient in terms of reliability level (0.90) based on Miles-Huberman reliability formula (1994). Through the Miles-Huberman reliability formula (1994), it was found that the reliability level of the research results was sufficient (0.91).

Results

The research was conducted to fathers with an average age of 37 and mostly with bachelor's degree and also with working wives. 39 participants out of those stated that they were engaged in the prenatal preparations such as doctor visits, baby goods and furniture purchase.

The average duration of the direct interaction of the fathers with their children for a week was 1718 minutes for fathers of 6-24 months old children; 1020 minutes for fathers of 36-72 months old children; 1135 minutes for fathers of 7-12 years old children and 507 minutes for fathers of 13-18 years old.

When the metaphors of fathers with children in different periods of development were examined, it was observed that the fathers who have 6-24 months and 36-72 months old children mostly expressed the perception of child within the framework of noble/saviour child, the perception of mother within the framework of expected nurturing role and the perception of father within the framework of protective role while the fathers who have 7-12 and 13-18 years old children mostly expressed the perception of child within the framework of noble/saviour child, the perception of mother within the framework of managing/guidance role, the perception of father within the framework of is earner and supportive roles.

Discussion

The concepts of child, mother and father are formulated socially and culturally. The meanings attached to child, mother and father are closely related to the social structure and child's period of development. It is expected that parents perform roles appropriate for the child's developmental period.

As a conclusion, it appears that the developmental period characteristics of the child were generally reflected in the father's metaphors regarding the concept of child, mother and father.

The results of this research cover the child, mother and father perceptions of 48 fathers working in a public institution. Future research can be conducted with larger samples and research samples could be differentiated in terms of various variables (occupation, income level, education level).

Yazar Bilgileri/Authors' Biodata

Ali Can BAŞAY 2012 yılında Ahi Evran Üniversitesi Psikolojik Danışma ve Rehberlik bölümünden lisans, 2015 yılında Selçuk Üniversitesi Aile Danışmanlığı ve eğitimi bölümünden yüksek lisans derecesi almıştır ve halen Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Çocuk Gelişimi ve Eğitimi alanında doktora öğrenimine devam etmektedir. İlgi alanları arasında kültür, evlilik, aile, ebeveyn tutumları, çocuk gelişimi, çocuk resimleri ve iletişim bulunmaktadır.

Ali Can Başay graduated from Ahi Evran University Department of Psychological Counseling and Guidance with bachelor's degree in 2012 and Selçuk University Department of Family Counseling and Education with master degree in 2015. He is currently a doctoral student in the Department of Child Development and Education of Gazi University Institute of Educational Sciences. He deals with culture, marriage, family, parental attitudes, child development, children's pictures and communication fields.

Prof. Dr. Ayşe Belgin AKSOY 1983 yılında Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi bölümünden lisans, 1986 yılında yüksek lisans derecesi aldı. 1992 yılında Hacettepe Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Eğitimi alanında doktora derecesi aldı. 2006 yılında Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Anabilim Dalında Doçentlik, 2016 yılında ise Gazi Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Anabilim Dalında Profesörlük unvanı almıştır ve halen görevine devam etmektedir. Aile eğitimi, çocuk gelişimi ve oyun alanında çalışmaları bulunmaktadır.

Prof. Dr. Ayşe Belgin Aksoy graduated from Hacettepe University, Department of Child Development and Education with bachelor's degree in 1983 and with Master's degree at the same department in 1986. She got her doctorate degree in Hacettepe University Department of Child Health and Education in 1992. She was appointed as a associate professor in Gazi University Vocational Education Faculty, Department of Child Development and Education in 2006 and Professor in Gazi University Department of Basic Education in Gazi University in 2016. She has research in family education, child development and play works.